

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 1828/2023
29.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Ђурица и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца „Налкбанк“ АД Београд, против туженог „Eurolift industrial Equipment“ ДОО Београд и туженог-противтужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ивана Перовић Семеновић, адвокат у ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца АА, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 12Пж 4162/22 од 05.04.2023. године, у седници већа одржаној 29.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог-противтужиоца АА из ..., изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 12Пж 4162/22 од 05.04.2023. године.

Ревизија се **ДЕЛИМИЧНО УСВАЈА, УКИДАЈУ СЕ** пресуда Привредног суда у Београду 32П 2664/2019 од 23.02.2022. године у делу става II изреке којим је тужени-противтужилац АА обавезан да тужиоцу солидарно са туженим „Eurolift industrial Equipment“ ДОО Београд плати износ од 602.297,18 динара са законском затезном каматом на износ од 602.050,08 динара почев од 07.02.2018. године до исплате, и у делу става V изреке којим је одбијен противтужбени захтев да се утврди да је меница серијског броја АВ ... издата од стране првотуженог у корист тужиоца-противтуженог попуњена на износ од 20.971,74 евра ништава и да не производи правно дејство, и пресуда Привредног апелационог суда 12Пж 4162/22 од 05.04.2023. године у делу у којем је потврђена првостепена пресуда у наведеном делу, и у том делу се предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење, а **ОДБИЈА СЕ** ревизија изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 12Пж 4162/22 од 05.04.2023. године у делу којим је потврђена пресуда Привредног суда у Београду 32П 2664/2019 од 23.02.2022. године у III, преосталом делу V става и у VI ставу изреке, као неоснована.

Образложење

Привредни суд у Београду је донео пресуду 32П 2664/2019 дана 23.02.2022. године којом је I ставу изреке укинуо решење о извршењу Привредног суда у Београду ИИВ 4853/18 од 13.07.2018. године у обавезујућем делу у целини; у II ставу изреке обавезао туженог „Eurolift industrial Equipment“ ДОО Београд и туженог-противтужиоца АА да тужиоцу „Halkbank“ АД Београд солидарно плате износ од 20.692,50 евра са законском затезном каматом на износ од 20.627,02 евра почев од 21.06.2018. године до исплате и износ од 602.297,18 динара са законском затезном каматом на износ од 602.050,08 динара почев од 07.02.2018. године до исплате; у III ставу изреке обавезао туженог-противтужиоца АА да тужиоцу плати износ од 137.507,88 динара са законском затезном каматом на износ од 137.466,45 динара почев од 27.11.2018. године до исплате; у IV ставу изреке одбио тужбени захтев да се обавезе првотужени да тужиоцу плати износ од 137.507,88 динара са законском затезном каматом на износ од 137.466,45 динара почев од 27.11.2018. године до исплате; у V ставу изреке одбио противтужбени захтев којим је друготужени-противтужилац тражио да се утврди да су менице серијских бројева АВ ... и АВ ... издате од стране првотуженог у корист тужиоца-противтуженог попуњене на износе од 20.971,74 евра и 634.227,36 динара, ништаве и да не производе правно дејство; у VI изреке одбио противтужбени захтев којим је друготужени противтужилац тражио да се утврди да је меница серијски број АВ ... издата од стране друготуженог-противтужиоца у корист тужиоца-противтуженог попуњена на износ од 721.146,47 динара ништава и да не производи правно дејство, и у ставу VII обавезао тужене да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 249.257,94 динара.

Привредни апелациони суд је пресудом 12Пж 4162/22 од 05.04.2023. године, у првом ставу изреке, делимично одбио жалбу друготуженог-противтужиоца као неосновану и потврдио пресуду Привредног суда у Београду 32П 2664/19 од 23.02.2022. године у делу става II којим се обавезује друготужени-противтужилац да плати тужиоцу солидарно са првотуженим износ од 602.297,18 динара са законском затезном каматом на износ од 602.050,08 динара почев од 07.02.2018. године, у ставу III, V и VI изреке пресуде; у другом ставу пресуде укинуо исту првостепену пресуду у делу става II изреке којим је обавезан друготужени-противтужилац да солидарно са првотуженим плати тужиоцу износ од 20.692,50 евра са законском затезном каматом на износ од 20.627,02 евра почев од 21.06.2018. године до исплате и у ставу VII изреке, и у том делу предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у првом ставу изреке, тужени-противтужилац АА поднео је благовремену посебну ревизију.

Врховни суд је испитао разлоге ревизије применом одредбе члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011...10/2023 – др.закон) којом је предвиђено да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија) (став 1.), и да о дозвољеност и основаности ревизије из става 1. тог члана одлучује Врховни суд у већу од пет судија (став 2.), и решио да дозволи одлучивање о посебној ревизији, ради

уједначавања судске праксе о примени одредаба материјалног права којим је уређено јемство и меница као хартија од вредности.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку и закључио да је ревизија делимично основана.

Пресуда је у побијаном делу донета без битне повреде одредаба парничног поступка на коју Врховни суд пази по службеној дужности, из одредбе члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању на основу кога је донета правноснажна пресуда, тужилац и тужени „Eurolift industrial Equipment“ ДОО Београд закључили су Уговор о кредиту бр. ... дана 06.02.2017. године, којим је тужилац одобрио том туженом кредит у износу од 30.000 евра, са роком отплате до 28.02.2019. године, грејс периодом до 01.03.2017. године, номиналном каматном стопом и обавезом тог туженог да ради обезбеђења кредита достави тужиоцу бланко соло менице. Тај тужени као издавалац меница АВ ... и АВ ..., а тужени АА као акцептант, су овлашћењем за попуњавање и коришћење тих меница овластили тужиоца да може попунити менице тако што ће у њих уписати износ који означени тужени дугује на дан попуне меница са каматом, накнадом и другим трошковима и уписати као датум издавања менице датум овлашћења, а у свему осталом менице попунити у складу са законом о меници и својим потребама. Чланом 11. Уговора овлашћен је тужилац да без давања отказног рока, једнострано, писаном изјавом раскине уговор о кредиту ако дође до трајног, односно привременог неизвршавања уговорних обавеза од стране корисника кредита, уколико касни са плаћањем камате или рате у року дужем од 60 дана од дана првобитног доспећа и да се даном раскида кредит сматра доспелим и банка овлашћена да тражи отплату кредита у целини. Тужилац је позвао туженог „Eurolift industrial Equipment“ ДОО Београд да измири доспеле обавезе по уговору о кредиту опоменом, 21.06.2018. године. Тужилац је попунио меницу АВ ... на износ од 20.791,74 евра са датумом доспећа 15.06.2018. године, без протеста, по наредби тужиоца и меница је потписана од стране „Eurolift industrial Equipment“ ДОО Београд, а тужени-противтужилац АА је меницу признао без протеста. Надаље, тужилац и тужени „Eurolift industrial Equipment“ ДОО Београд закључили су Уговор о кредиту бр. ... дана 06.02.2017. године, којим је тужилац одобрио том туженом кредит у износу од 600.000,00 динара, са роком отплате до 06.02.2018. године, тако да се кредит отплаћује сукцесивно приливима на текући рачун корисника, са уговореном номиналном каматном стопом и обавезом да корисник кредита достави бланко соло менице, без протеста, од којих две акцептиране од стране туженог АА, док је чланом 10. предвиђено да је тужилац овлашћен да без давања отказног рока једностраном писаном изјавом раскине уговор о кредиту и прогласи кредит доспелим под условима наведеним у том члану. Из менице АВ .. првостепени суд је утврдио да је попуњена на износ од 634.277,36 динара, са датумом доспећа 15.06.2018. године, без протеста, по наредби тужиоца, да је потписана од стране туженог „Eurolift industrial Equipment“ ДОО Београд и да је тужени-противтужилац АА признао без протеста. Првостепени суд је утврдио да су Овлашћењем за попуњавање и коришћење меница серијски број АВ .. и АВ .. тужени „Eurolift industrial Equipment“ ДОО Београд као издавалац менице и тужени-противтужилац АА као акцептант, овластили тужиоца да може попунити менице тако што ће у њих уписати износ који дужник дугује на дан попуне менице са каматом, накнадом и другим трошковима, уписати као датум издавања менице датум овлашћења и у свему осталом

менице попунити у складу са законом о меници и својим потребама. Из Уговора о готовинском кредиту бр. ... од 07.12.2016. године, утврђено је да је закључен између тужиоца и туженог-противтужиоца коме је одобрен кредит у износу од 850.000,00 динара, са роком отплате 84 месеца, са уговореном номиналном каматном стопом и средствима обезбеђења, да тужилац има право да откаже овај уговор пре истека уговореног рока и активира било који инструмент обезбеђења предвиђен овим уговором уколико корисник неуредно и неблаговремено испуњава своје уговорне обавезе, односно повреди било коју уговорну обавезу или је очигледно да неће испунити своје уговорене обавезе. Из менице АВ .. утврђено је да је попуњена на износ од 721.146,47 динара, са датумом доспећа 08.06.2018. године, без протеста, по наредби тужиоца и да је потписана од стране туженог АА, који је овлашћењем за попуњавање и коришћење те менице као њен издавалац овластио тужиоца да може попунити меницу тако што ће у њу уписати износ који дужник дугује на дан попуње менице са каматом, накнадом и другим трошковима, уписати као датум издавања менице датум овлашћења, уписати клаузулу без протеста и у свему осталом меницу попунити у складу са законом о меници и својим потребама. Првостепени суд је утврдио да по уговорима које су закључили тужилац и првотужени 06.02.2017. године, дуг на дан 20.06.2018. године износи 20.692,50 евра, по другом уговору на дан 06.02.2018. године износи 602.297,18 динара, од чега на име главнице износ од 580.134,78 динара, на име редовне камате 21.915,30 динара и на име затезне камате 247,10 динара. Потраживање тужиоца према туженом АА по основу уговора о кредиту од 07.12.2016. године, износи 137.507,88 динара од чега на име главнице 137.466,45 динара и на име затезне камате 41,43 динара. Тужилац је кредит са првотуженим прогласио доспелим 31.03.2018. године, а са туженим АА прогласио је доспелим 21.05.2018. године.

Према закључку првостепеног суда, основ одговорности туженог АА за обавезе првотуженог из закључена два уговора о кредиту са тужиоцем, јесте у акцептирању меница на име обавеза првотуженог по тим уговорима, а основ обавезе туженог АА из уговора о кредиту кога је закључио са тужиоцем 07.12.2016. године, је у том уговору, по коме је као средство обезбеђења предао тужиоцу меницу. Како је тужени АА акцептант менице АВ .. коју је признао без протеста, а потписао је овлашћење за попуњавање и коришћење те менице, судови закључују да је потписивањем овлашћења за попуњавање и коришћење меница тужени АА јемац платац по основу уговора кога је тужилац закључио са првотуженим. Судови сматрају да акцептирање менице има карактер уговора о јемству у складу са чланом 998. Закона о облигационим односима и у складу са чланом 1004. истог закона. Из тих разлога сматрају основаним тужбени захтев у односу на туженог-противтужиоца за 602.297,18 динара, са законском затезном каматом на износ од 602.050,08 динара почев од 07.02.2018. године, те обавезују туженог-противтужиоца да тужиоцу солидарно са туженим „Eurolift industrial Equipment“ ДОО Београд исплати тај износ. Основан је и тужбени захтев да тужиоцу плати на име своје обавезе из уговора износ од 137.507,88 динара, са законском затезном каматом на износ од 137.466,45 динара, почев од 27.11.2018. године до исплате. Судови су одбили противтужбени захтев туженог-противтужиоца да се утврди да су менице АВ .., АВ .., АВ .., ништаве и да не производе правно дејство, зато што су закључили да су менице издате бланко, са минимумом битних елемената са овлашћењем, потписаним од издаваоца и друготуженог-противтужиоца као акцептанта, да ималац менице попуни остале битне елементе сагласно споразуму са издаваоцем, да их је тако тужилац и попунио, са датумом доспећа након доспећа кредита по уговору који није ништав. Менице нису попуњене на произвољан износ.

Меницу АВ .. по уговору о кредиту који је закључио са тужиоцем је издао тужени-противтужилац на име неизмирене обавезе по том кредиту, док није доказао да меница није правилно попуњена у погледу износа од 721.146,47 динара са датумом доспећа 08.06.2018. године. Меница АВ .. је попуњена на износ од 20.791,74 евра са датумом доспећа 15.06.2018. године. Меница АВ .. је попуњена на износ од 634.277,36 динара са датумом доспећа 15.06.2018. године.

Ревидент оспорава правилност правноснажне одлуке о тужбеном и о противтужбеном захтеву. Оспорава да је јемац по уговорима о кредиту које је тужилац закључио са првотуженим „Eurolift industrial Equipment“ ДОО Београд.

Ревизијски суд налази да је ревизија делимично основана. Другостепени суд је засновао одлуку о солидарној обавези туженог-противтужиоца АА према тужиоцу за обавезе првотуженог из уговора о кредиту са тужиоцем на изричитом закључку да је потписивањем овлашћења за попуњавање и коришћење меница тужени-противтужилац јемац платац за обавезе по основу овог уговора. Надаље, да акцептирањем менице она има карактер уговора о јемству у складу са чланом 998. и чланом 1004. Закона о облигационим односима.

Закључак је погрешан, заснован на погрешној примени материјалног права. Према одредби члана 997. ЗОО, уговором о јемству се јемац обавезује према повериоцу да ће испунити пуноважну и доспелу обавезу дужника ако то овај не учини, а према одредби члана 998. ЗОО, уговор о јемству обавезује јемца само ако је изјаву о јемчењу учинио писмено. Утврђена садржина меничног овлашћења тиче се попуњавања и коришћења менице, у погледу уписивања износа који дужник из основног посла дугује на дан попуне менице са каматом, и другим трошковима, датума издавања менице, и клаузуле без протеста. Дакле, не садржи изјаву о јемчењу туженог противтужиоца за обавезе првотуженог из уговора о кредиту, у смислу цитираних одредаба. Посебно, акцептирање менице никако нема карактер уговора о јемству. Меница је апстрактна хартија од вредности. Она је писмена исправа којом се њен издавалац обавезује да испуни обавезу уписану на тој исправи њеном законитом имаоцу (члан 234.) Дакле основ обавезе је сама хартија од вредности. Акцептирање је менична радња којом треће лице потврђује да прихвата меничну, дакле апстрактну обавезу невезану за основни посао из кога је меница издата, да изврши исплату о року доспелости назначеном у меници.

Према одредбама Закона о меници („Сл. лист ФНРЈ“ бр. 104/46, „Сл. лист СФРЈ“ бр. 16/65, 54/70 и 57/89, „Сл. лист СРЈ“ бр. 46/96 и „Сл. лист СЦГ“ бр. 1/2003 – Уставна повеља), из члана 27. став 1., акцептом се трасат обавезује да меницу плати о доспелости. Према одредби члана 24. истог закона, акцепт се пише на самој меници и изражава се речју „признајем“, „примљена“, „прихваћена“, или којом другом речју која то исто значи; акцепт потписује трасат. Као акцепт вреди и сам трасатов потпис када је стављен на лице менице. Својство менице да производи апстрактну обавезу, невезано за основни посао из кога је издата, и строге формалности менице, искључују могућност поистовећивања менице са било којим уговором, па и уговором о јемству, или изјавом о јемству за испуњење обавезе главног дужника из другог правног посла.

Код таквог стања ствари, у конкретном случају не произилази да постоји писмена изјава о јемству, нити уговор о јемству којим се друготужени-противтужилац обавезао

према тужиоцу као повериоцу да ће испунити пуноважну и доспелу обавезу првотуженог према тужиоцу из уговора о кредиту, те да је јемац платац.

Из тог разлога одлука којом се правноснажно обавезује друготужени-противтужилац да солидарно са првотуженим плати тужиоцу износ од 602.297,18 динара са законском затезном каматом на износ од 602.050,08 динара почев од 07.02.2018. године, по уговору број ... закљученим између тужиоца и првотуженог, за сада се не може прихватити за правилну.

У разлозима пресуде другостепени суд није расправио спорну чињеницу о томе да ли је друготужени-противтужилац потписао меницу број АВ .., на којој је тужилац засновао тужбу за износ од 602.050,08 динара са законским затезним каматама, на начин да производи правно дејство акцепта менице, према цитираној одредби Закона о меници, од чега зависи правилност закључка да је друготужени-противтужилац акцептирао меницу, и тај основ обавезе овог туженог.

Осим изнетог, другостепеном одлуком укинута је првостепена пресуда у усвајајућем делу за 20.692,50 евра са законским затезним каматама из разлога што је уговор о кредиту бр. ... закључен ради обезбеђења кредита првотуженом у износу од 30.000,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне бнаке Србије на дан коришћења кредита, па је обавезивање на исплату друготуженог као јемца да солидарно са првотуженим плати износ од 20.692,50 евра противречно садржини уговора о кредиту. Код утврђене чињенице да је меничним овлашћењем за попуњавање и коришћење менице бр. АВ .. тужилац овлашћен да меницу попуни тако што ће у њу уписати износ који дужник дугује по уговору о кредиту у износу од 30.000,00 евра у динарској противвредности, преурађен је закључак о ваљаности те менице у смислу њене сагласности са меничним овлашћењем.

Због тога су укинуте првостепена и другостепена пресуда у усвајајућем делу за тужбени захтев у односу на друготуженог-противтужиоца за износ од 602.297,18 динара са законском затезном каматом на износ од 602.050,08 динара почев од 07.02.2018. године и у одбијајућем делу за противтужбени захтев за утврђење да је меница серијског броја АВ .. издата од стране првотуженог и попуњена на износ од 20.971,74 евра ништава и да не производи правно дејство, по одредби члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

Није основана ревизија у делу којим друготужени-противтужилац добија правноснажну другостепену пресуду у усвајајућем делу за тужбени захтев за износ од 137.507,88 динара са законском затезном каматом на износ од 137.466,45 динара од 27.11.2018. године до исплате, јер та обавеза ревидента произилази из уговора о кредиту који је закључио са тужиоцем, као утврђени износ неисплаћених обавеза, по основу одредбе члана 1065. и члана 277. ЗОО. Што се тиче противтужбеног захтева за утврђење ништавости менице АВ .., коју је издао ревидент, ради обезбеђења својих обавеза по уговору о кредиту који је закључио са тужиоцем, од значаја је да је кредит проглашен доспелим 21.05.2018. године, да је меница попуњена на износ од 721.146,47 динара са датумом доспећа менице 08.06.2018. године, да је дуг на дан последње уплате туженог 26.11.2018. године укупно 137.507,88 динара. Према закључку судова из оваквих чињеница, није доказано да је у ту меницу унет погрешан менични износ на дан попуње меница, како гласи менично овлашћење. Не стоје наводи ревизије којима

побија правилност одлуке о одбијању противтужбеног захтева ни за утврђење да је ништава и да не производи правно дејство меница АВ ... . Меница је попуњена на износ од 634.277,36 са датумом доспећа 15.06.2018. године, док је последњи датум плаћања по том уговору 18.05.2018. године. На дан доспећа кредита 06.02.2018. године дуг је износио укупно 602.297,18 динара. Према тако утврђеним чињеницама, основано судови закључују да тужени није доказао да је на дан попуне менице у њу тужилац унео погрешан менични износ и да је то основ за ништавост ове менице. Правилност утврђеног чињеничног стања не може се побијати посебном ревизијом.

Са ових разлога је одбијена ревизија у наведеном делу, применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић